

4. Шляхто И.В. Оценка инновационного потенциала региона / И.В. Шляхто. [Электронный ресурс]. – Доступный з <http://www.bali.ostu.ru/nmc/arhiv/2007/1/Shlyhto.doc>.

Килин О.В. Основы региональной стратегии инновационно-инвестиционной политики региона

Показан регион как среда формирования инновационной политики и его влияние на региональное развитие. Освещены задачи и приоритетные направления инновационного развития регионов для улучшения его инвестиционного климата.

Ключевые слова: инновации, инновационная региональная политика, инновационное развитие, инновационная способность региона, инновационный потенциал.

Kylyn O.V. Basics of the regional strategy of innovation and investment policies in the region

The article shows the region as an environment of innovation policy and its impact on regional development. Highlights objectives and priorities of innovation development of the regions to improve its investment climate.

Keywords: innovation, innovative regional policy, innovative development, innovative capacity of the region, innovative potential.

УДК 339.54.658.14

Студ. М.Р. Матула;
доц. О.Є. Шайда, канд. екон. наук – Львівська КА

**СУЧАСНІ УКРАЇНСЬКО-КИТАЙСЬКІ
ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНІ ВІДНОСИНИ**

Проаналізовано основні передумови й особливості розвитку зовнішньоторговельних відносин між Україною та Китаєм у глобальному економічному просторі. Розглянуто механізм реалізації міжнародних торгових відносин між двома державами та виділено пріоритетні перспективні напрями подальшого розвитку зовнішньоторговельних відносин між КНР і Україною в умовах глобалізації світової економіки.

Ключові слова: міжнародна торгівля, взаємні торгові відносини, глобальний економічний простір, ефективність міжнародної торгівлі.

Вступ. На сучасному етапі економіка Китаю розвивається надзвичайно швидкими темпами, що має безпосередній вплив на світову економіку через зростаючі обсяги експорту. Враховуючи важливе значення Китаю у зовнішній торгівлі України, його істотний вплив на розвиток вітчизняної економіки можна стверджувати про актуальність теми дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Варто зазначити, що дослідженню обсягів зовнішньої торгівлі між Україною та Китаєм присвячено низку статей таких вітчизняних економістів, як: Ю. Курнишової [1], І. Погорєлової [4], Н. Фомічевої, А. Філіпенка, Ю. Макогона. Також цю проблему досліджували китайські вчені Ван Пен [3], Чжоу Лі [2].

Мета дослідження. Аналіз двосторонніх відносин між КНР і Україною у період глобалізації, а саме – опис і аналіз основних складових частин торговельних відносин, визначення перспектив подальшого співробітництва.

Виклад основного матеріалу. Китай є одним із головних зовнішньоторговельних партнерів України. За підсумками 2010 р. Китай посів 10 місце за обсягами експортних поставок і третє місце за обсягами імпорتنих поставок до України після Росії та Німеччини.

У свою чергу, КНР розглядає Україну як авторитетну державу в Європі і на просторі СНД. Серед країн СНД Україна посідає 3 місце за обсягом двосторонньої торгівлі з Китаєм.

Китай вбачає в Україні перспективного економічного партнера насамперед у таких галузях, як машинобудування, військово-промисловий комплекс, високі технології, зокрема космічна техніка, авіа- та суднобудівна галузь, матеріалознавство, радіаційна безпека тощо. Для КНР Україна це ще і ринок збуту продукції китайських підприємств [2].

Протягом кількох останніх років у двосторонній торгівлі між Китаєм і Україною спостерігається домінування китайського імпорту. Причому на торгівлю товарами припадає приблизно 98 %, а на торгівлю послугами – 2 % [4].

Табл. Динаміка зовнішньої торгівлі України та КНР у 200-2010 рр. [5]

Роки	Експорт		Імпорт		Сальдо
	тис. дол. США	у % до 2009 р.	тис. дол. США	у % до 2009 р.	
2001	542083,06	86,2	195604,45	148,36	346478,61
2002	699947,11	129,12	259657,08	132,75	440290,03
2003	1003176,9	143,32	519026,44	у 2 р.б.	484150,46
2004	831407	82,92	733272,57	141,24	98134,43
2005	711241,23	85,77	1810404,15	у 2,4 р.б.	-1099162,92
2006	251762,8	116	11538,4	238,9	240224,4
2007	431655,2	79,3	3307056,7	143,1	-2875401,6
2008	547524,8	126,8	5601545,8	169,4	-5054021,0
2009	1434404,7	262	2734257,1	48,8	-1299852,3
2010	1316550,1	91,8	4700393,5	171,9	-3383843,3

З даних, наведених у табл., можна побачити, що у двосторонній торгівлі для України характерним є від'ємне торговельне сальдо. Це безумовно є негативним явищем для української економіки, оскільки Україна несе більші витрати, ніж прибутки. Наявність негативного сальдо у двосторонній торгівлі з Китаєм ставить перед Україною завдання щодо винайдення шляхів для нарощування обсягів українського експорту, його подальшої диверсифікації, а також практичної реалізації вже існуючих домовленостей і підготовки пропозицій для започаткування нових проектів.

Характерною ознакою розвитку торговельних операцій у 2010 р. є поступове відновлення обсягів двостороннього товарообігу між Україною та Китаєм, темпи приросту якого у першому півріччі становили 22 % (на відміну від його скорочення у 2009 р. на третину, що було спричинене наслідками світової фінансової кризи). При цьому його обсяг наближається до показника докризового періоду і становить 2 млрд 338,7 млн дол. США.

Лідерську позицію у структурі експорту на сьогодні займають поставки мінеральних продуктів (переважно залізовмісні руди), їх питома вага становить майже 60 %. Серед інших головних складників українських поставок до КНР, за якими одночасно відстежується й нарощування обсягів, варто відзначити: хімічну продукцію (здебільшого органічної хімії), частка якої становить 14,5 %, машини, устаткування і механізми (переважно двигуни турбореактивні), частка яких становить 11,2 %.

Значне місце в українському експорті до КНР належить постачанню неблагородних металів та виробів з них (переважно чорних), які у 2009 р. посідали перше місце. Питома вага цієї товарної позиції різко скоротилася від 54,3 % до 5,5 %. Варто зазначити також значні обсяги поставок соняшникової

олії, які здійснюються до КНР з березня 2009 р. Їхня частка від менше ніж 0,1 % зросла до 3,7 %, за даними 2010 р. (рис. 1).

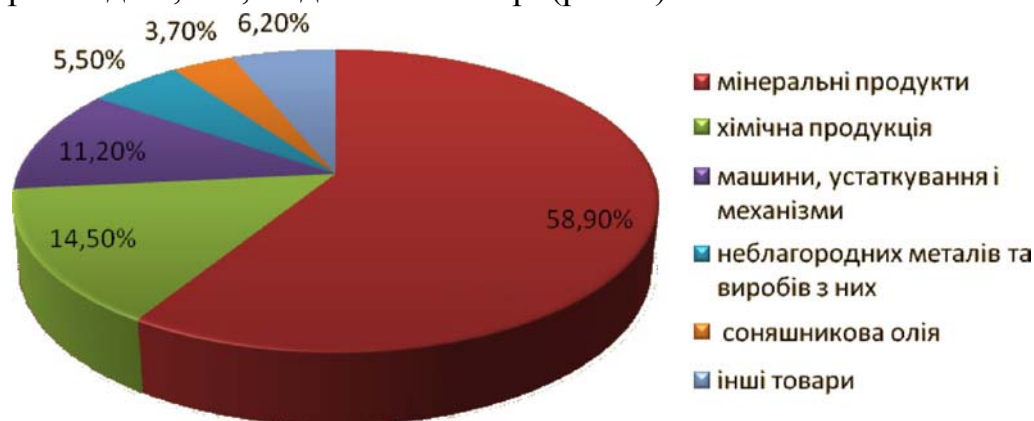

Рис. 1. Товарна структура українського експорту до Китаю 2010 р., % [5]

Отже, український експорт до КНР має здебільшого сировинний характер. Основні причини цього полягають, по-перше, в орієнтації китайського ринку на самозабезпечення та стимулювання внутрішнього виробника, відповідно скорочується кількість галузей, в яких, з огляду на відсутність китайських аналогів, наявним був би значний імпорт і, по-друге, у слабкому представництві вітчизняного бізнесу в Китаї і відсутності його системної підтримки на державному рівні.

Щодо структури імпортних поставок з КНР, то ця країна залишається стабільним партнером для України у поставках своєї продукції машино- та приладобудівної галузей (до 30 % загальних поставок), хімічної промисловості, товарів широкого вжитку, зокрема поставки побутової електротехніки, пластмаси, виробів з каміння та інше (рис. 2).

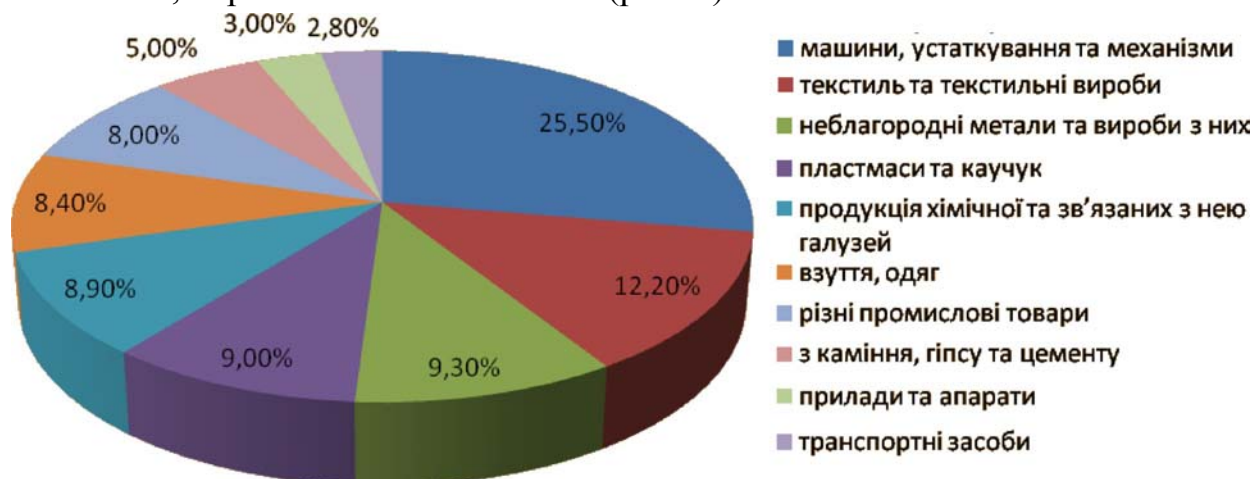

Рис. 2. Товарна структура українського імпорту з Китаю 2010 р., % [5]

Таким чином, аналізуючи сучасний стан та динаміку розвитку торговельних операцій між Україною та КНР, можна стверджувати про відновлення ділової активності, і насамперед не тільки про досягнення обсягів, що відповідали б докризовому періоду, а й про поступову оптимізацію структури товарної номенклатури, передусім українського експорту.

Отже, розробляючи національну стратегію розвитку України в умовах сучасного глобалізованого світу, необхідно брати до уваги вказаний "азійський" напрям глобальних зрушень. При цьому варто звернути особливу увагу

на існуючі проблеми в такому співробітництві. Більшість проблем економічного співробітництва України з Китаєм пов'язана із самою структурою експорту [1].

Хотілось би окремо зупинитися на конкретних кроках, які необхідно зробити Україні для досягнення якісно нового етапу в зовнішньоторговельних відносинах із Китаєм.

Насамперед необхідно розвивати політичний діалог на найвищому рівні, створювати позитивний імідж України всередині ділових кіл Китаю.

Слід дотримуватися принципу "одного Китаю" і китайського суверенітету над Тайванем, здійснювати підтримку принципу невтручання у внутрішні справи держави.

Потрібно також зосередитись на меті збільшення інвестицій з Китаю у виробничу сферу України. Найбільш перспективними для китайських капіталовкладень є транспортна та портова інфраструктура, енергетична сфера, розроблення природних ресурсів, авіаційна та машинобудівна галузі.

Важливо також активізувати науково-технічне співробітництво та підтримувати зростання двосторонньої торгівлі в традиційних сегментах (металургія, агропромисловий комплекс, хімічні та сировинні матеріали), і водночас, збільшувати в українському експорті питому вагу високотехнологічної продукції та продукції з високим ступенем перероблення [4].

З урахуванням можливостей експортоорієнтованих галузей української економіки, а також потреб китайського ринку, подальша оптимізація структури товарообігу між Україною та КНР вбачається у нарощуванні поставок до Китаю продукції таких галузей: авіаційна промисловість, енергетична галузь, машинобудування, оборонно-промисловий комплекс, сучасні військові технології, металургійна галузь, транспортна сфера.

В умовах глобалізації КНР репрезентує унікальну модель економічного розвитку. Найважливіший результат реалізації "китайської моделі" – високі темпи економічного зростання і випереджаючий ривок у промисловому виробництві, що становить практичний інтерес і для України.

Україна може використовувати досвід КНР, адже більше десятиліття тому Китай був виключно сільськогосподарською країною, а на сьогодні має найпривабливішу для інвесторів економіку в світі. Отже, незважаючи на те, що для України пріоритетним напрямом зовнішньої політики є Євросоюз, необхідно пам'ятати, що Китай поступово стає економічною наддержавою [3].

Китай і Україна мають цілком реальні шанси для якісного і кількісного поліпшення взаємовигідного широкомасштабного співробітництва насамперед у названих вже пріоритетних галузях. Звідси випливає нагальна необхідність істотних корективів щодо втілення в життя "китайського вектора" зовнішньої політики України.

Висновки. Таким чином, треба мати на увазі, що українсько-китайські відносини можуть успішно розвиватися лише за умови доброго усвідомлення Україною, що Китай реалізує один з небагатьох наших зовнішніх резервів швидкого нарощування експортних можливостей за рахунок продукції машинобудування, ракетно-космічної, суднобудівної промисловості, ядерної та теплової енергетики, продукції ВПК. Найбільш перспективними є види співробітництва, які дають змогу поєднувати продаж Україною високотехно-

логічної продукції й технологій з розвитком відповідного виробництва в Китаї. Саме з урахуванням цієї обставини можна, на думку фахівців, сміливо прогнозувати співробітництво, яке враховує імперативи ХХІ ст.

Література

1. Курнишова Ю. Актуальні засади формування стратегічного партнерства України і КНР / Ю. Курнишова // Аналітична доповідь. – К. : Вид-во Нац. ін-ту стратегічних досліджень. – 2010. – 236 с.
2. Ли Чжоу. У Китая и Украины нет никаких препятствий для сотрудничества / Чжоу Ли // Киевский телеграф. – 2009. – № 27 (477). – С. 27-32.
3. Пен Ван. Трансформація торговельних відносин України з КНР в умовах глобалізації світової економіки : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук / Київський НУ ім. Тараса Шевченка. – К., 2008. – 20 с.
4. Погорелова І. Сучасні українсько-китайські відносини: історія становлення та розвитку / І. Погорелова // Вісник ЛНУ ім. Тараса Шевченка. – 2010. – № 19 (206). – С. 127-132.
5. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.ukrstat.gov.ua> – Держком. статистики України.

Матула М.Р., Шайда О.Е. Современные украинско-китайские внешнеторговые отношения

Проанализированы основные предпосылки и особенности развития внешнеторговых отношений между Украиной и Китаем в глобальном экономическом пространстве. Рассмотрен механизм реализации международных торговых отношений между двумя государствами и выделены приоритетные перспективные направления последующего развития внешнеторговых отношений между КНР и Украиной в условиях глобализации мировой экономики.

Ключевые слова: международная торговля, взаимные торговые отношения, глобальное экономическое пространство, эффективность международной торговли.

Matula M.R., Shayda O.Ye. Modern ukrainian-chinese foreign trade relations

The article analyzes the basic premises and peculiarities of the development of foreign trade relations between Ukraine and China in the global economic space, the mechanism of the realization of international trade relations between two countries is opened as well as the prior perspective directions for further development of foreign trade relations between China and Ukraine within the globalization of world economy is pointed out.

Keywords: foreign trade, mutual trade relations, global economic space, efficiency of foreign trade.

УДК 658.114.5(477)

Аспір. С.М. Мацера – Львівська КА

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ АКЦІОНЕРНОГО КАПІТАЛУ

Здійснено аналіз визначення сутності поняття "акціонерний капітал" в сучасній економічній літературі, який дав змогу інтерпретувати його авторське бачення; доповнено розкриття сутності акціонерного капіталу через виконувани ним функції. Визначено принципи функціонування акціонерного капіталу, виділено його переваги та недоліки. Розроблено теоретичні підходи щодо удосконалення системи структури акціонерного капіталу.

Ключові слова: акціонерний капітал, функції акціонерного капіталу, принципи функціонування акціонерного капіталу, переваги та недоліки акціонерного капіталу, структура акціонерного капіталу.

Постановка проблеми. Акціонерний капітал виник в середині ХІХ ст., із появою акціонерної форми власності, коли виникла потреба у запрова-